

§ 119 Fattiga EU-migranter

LENA KLEVENÅS:

Jag har skrivit den här motionen och fått gott stöd av min nomineringsgrupp Miljöpartister i Svenska kyrkan. Motionen går ut på att vi vill att man ska arbeta fram en särskild policy för bemötande av EU-migranter. Kyrkolivsutskottet har föreslagit avslag på motion 2014:62 trots att utskottet i betänkandet skriver att ”kyrkokansliet får förfrågningar från församlingar när det gäller insatser rörande tiggande romer. De som ställer frågor saknar många gånger förhållningssätt och strategier för insatser gentemot fattiga EU-migranter och har bristfällig kunskap om erfarenheter från andra församlingar”.

Jag tycker att utskottet har behandlat den här motionen på ett väldigt konstigt sätt. Det är en lång bakgrundsbeskrivning i betänkandet men den handlar nästan enbart om romer som flyktingar eller svenska romer om hur man ska integrera dem i det svenska samhället. Men motionen handlar ju om EU-migranter och det är ju något helt annat. De är varken svenskar eller flyktingar. Nu har jag nästan ett evangelium att komma med, alltså ett glatt budskap. Jag vet inte riktigt hur jag ska uttrycka min tacksamhet till den socialdemokratiska gruppen som har skrivit ett utkast till ett uttalande från kyrkomötet. Det är ju mycket bättre än att bifalla min motion, så jag avvaktar med yrkandet, men tänkte börja med att läsa upp uttalandet som är ganska långt. Jag tror inte att en talare hinner läsa hela, och ni har ännu inte fått det, bara alla gruppleddare. Jag hoppas att ni under diskussionen i samtliga nomineringsgrupper kan ställa er bakom det här uttalandet. Då har vi uppfyllt det som jag ville med motionen och vi har inte belastat kansliet alls för det här är redan gjort. Så här lyder förslaget:

Svenska kyrkans kyrkomöte vill uppmärksamma den svåra situationen som fattiga EU-migranter lever i. För många finns inget alternativ annat än att tigga på våra gator och torg. Allt fler fattiga EU-migranter befinner sig i Sverige. Många av dessa människor kommer från Rumänien och Bulgarien. Många är romer som lever i stor fattigdom och utanförskap i sina hemländer. De saknar ofta id-handlingar, vilket innebär att de inte räknas som medborgare i det land de kommer från. De saknar försörjningsmöjligheter, har dåliga bostäder eller inga bostäder alls. De har sällan tillgång till sjukvård eller skolgång. Detta drabbar barnen hårdast. De som är romer utsätts dessutom ofta för diskriminering och förtryck. I Sverige finns också fattiga EU-migranter från andra europeiska länder som drabbats av ekonomisk kris, till exempel från Grekland, Italien och Spanien. Svenska kyrkan arbetar tillsammans med andra aktörer med hur vi på kort och lång sikt bäst kan stötta fattiga EU-migranter, inte minst romer. Stift och församlingar arbetar med dessa frågor och ingår ofta i lokala regionala nätverk tillsammans med andra organisationer och trossamfund. Insatserna handlar om akuta frågor, om bostäder, skydd för utsatta kvinnor, akut hälsovård och skolgång för barn. Det handlar också om ett långsiktigt arbete med möjlighet till sysselsättning på svensk arbetsmarknad och möjligheter till fortbildning. Dessa insatser gör stor skillnad för den enskilde. Tillsammans med andra kyrkor och organisationer i nätverken Eurodiaconia och CCME, Ekumeniska kommissionen för migranter i Europa, arbetar Svenska kyrkan för ett europeiskt kunskapsutbyte och påverkansarbete i frågor som rör romers rättigheter och den utsatthet

som fattiga EU-migranter lever i oavsett etnisk bakgrund. Svenska kyrkan deltar också i arbetet med att påverka EU:s medlemsländer vad gäller starkare socialpolitik och skydd för minoriteter.

Det var ungefär hälften av uttalandet.

MARIE NIELSEN:

Herr ordförande! Jag talar för utskottet och Kyrkolivsutskottets betänkande 2014:7 Fattiga EU-migranter.

Visst har vi alla mött den frusna kvinnan eller mannens bedjande blick. Ja, det skär i ens hjärta, i alla fall bland de flestas hjärta. Redan nu gör kyrkan mycket både på lokal nivå och på nationell nivå. Under våren 2014 utökades personalresurserna på kyrkokansliet med en handläggare med inriktning mot migranter, romer och resande inom EU. Samtidigt får vi inte glömma att kommunerna faktiskt även de har ett ansvar för alla som vistas i en kommun. Vi kan inte göra allt men många av oss kan göra lite i alla fall. Många av oss har inte den där vinterjackan som hänger i garderoben som aldrig används men som alltid hänger i vägen när vi har varit iväg och köpt något nytt. Just den jackan kan värma någon annan och få en ny ägare. Hur många har inte som jag stått i kassakön när man ska betala och plötsligt står med den där chokladen eller sura godiset att betala. Nästa gång kan man strunta i chokladen och det sura godiset, och istället köpa lite bröd och bananer. Tänk att få ge detta så att de kan få mätta sin mage just den dagen.

Med det arbete som redan pågår och de insatser som kommer att göras inom detta ärende avseende EU-migranter så föreslår utskottet till kyrkomötet att avslå motion 2014:62 i sin helhet.

Sedan väntar vi på fortsättningen som Wanja kommer med i sitt inlägg senare.

LENA KLEVENÅS (REPLIK):

Jag tycker fortfarande att det är obegripligt, med den motivering som du lämnade, att ni kan avslå motionen eftersom behovet av rådgivning är stort. Det här handlar inte om bullar och välörenhet. Det handlar om mänskliga rättigheter.

NILS GÅRDER:

Herr ordförande! Det som sas sist var väl sant. Jag tycker att Kyrkolivsutskottet har en förvånansvärt kort kommentar till denna motion som jag tycker verkligen visar på något som är synnerligen angeläget och som vi har mött under de senaste åren med en tydlighet som vi nog absolut inte kunde förväntat oss några år tidigare. Enligt min uppfattning blandar utskottet samman vissa integrationsfrågor som också är mycket angelägna och som berörts till exempel i den alldeles utmärkta boken om Svenska kyrkan och romerna och flyktingfrågor. Den stora skillnaden är ju att detta gäller människor som inte har någon tryggad försörjning, inte ens ett minimibehov tillgodosett i praktiken i varje fall i vårt land. Jag tycker att det är tydligt att vi behöver skapa klarhet i den här frågan för att stödja församlingarnas arbete. Jag hade varit beredd att ansluta mig till reservationen men eftersom den är återkallad och jag inte vet om det krävs ett entydigt beslut av kyrkomötet eller det räcker med ett uttalande här om vi har en viljeinriktning. Jag ser positivt på det uttalande som utdelats ser jag positivt på även om jag ser det som i huvudsak deskriptivt.

Jag skulle vilja att vi försökte uppnå två saker. Det ena är att jag känner själv ett behov i att skapa klarhet om vilka förpliktelser som vilar på det allmänna, alltså i första hand på kommunerna när det gäller människor i den utsatthet som de finns i

rent faktiskt, inte minst nu när det är på väg att bli vinter. Vilken skyldighet har kommunerna att garantera att människor inte tvingas sova utomhus och vilka skyddsåtgärder kan kyrkan ställa krav på att kommunerna och kanske också statliga myndigheter ska vidta för att skydda dessa människor.

Den andra saken vi behöver är en erfarenhetsbank från de församlingar och andra organisationer, även utanför kyrkan, som på ett förtjänstfullt sätt har försökt arbeta med den här frågan så att vi kan få del av andras arbeten eller erfarenheter i det lokala arbetet. Jag tror att många församlingar trevar efter vad som är den konstruktiva åtgärden, vad kan vi göra. Jag tror att det är uppenbart att man i en situation som denna måste göra omprioriteringar inom ramen för vad som är rimligt så klart som alltid, men att man måste ha en vägledning. De här två sakerna skulle jag vilja att vi i arbetet i kyrkostyrelsen försöker föra framåt, alltså tydliggörande av de berörda personernas rättigheter och ett förmedlande av erfarenhet.

WANJA LUNDBY-WEDIN:

Herr ordförande, ledamöter och biskopar! Det var ju bra att Lena Klevenås läste upp halva uttalandet, men jag har inte hunnit dela ut det till alla grupper. Jag har pratat med några, men ni kommer att få det inom kort. Jag tror att det är skrivet på sådant sätt att alla faktiskt kan ställa sig bakom det, för det här är inte någon skiljande fråga mellan olika nomineringsgrupper utan det är verkligen i allra högsta grad en allmänmänsklig fråga. Det är ett deskriptivt uttalande till en del, men det som följer sedan handlar också om det vi talar om mot bakgrund av den utsatthet som fattiga EU-migranter lever under, så uppmanar vi tre olika grupper. Dels uppmanar kyrkomötet i det här uttalandet, om ni vill anta det imorgon, Svenska kyrkans alla nivåer att fortsätta att intensifiera arbetet för att förbättra situationen för dessa medmänniskor, att hitta vägar till arbete, bostad och utbildning i Sverige för många EU-migranter, ett bättre alternativ än att resa tillbaka till hemlandet. Men andra vill återvända så snart som möjligt med pengar till sin familjs försörjning. Oavsett vilket så är det nödvändigt att arbeta med och för de som befinner sig i utsatthet och i ovärdiga livssituationer. Det exemplifierar vi med att det finns ett dokument som heter "Detta vill vi! Kyrkorna och migrationsfrågorna" och man kan ha det som en bra utgångspunkt för det här arbetet. Det kanske inte är en hel policy men det finns ändå ett bra dokument.

Vi riktar också en uppmaning till kommunerna, där vi uppmanar dem att ta sitt ansvar, precis som Nils Gårder nämnde, för människor i nöd, för det finns ett sådant ansvar på kommunerna men också att de i samråd med frivilligorganisationer och kyrkor hittar modeller som förbättrar situationen för fattiga EU-migranter som vistas i kommunen. Slutligen uppmanar kyrkomötet också Sveriges regering och riksdag att verka för att fattiga EU-migranter utsatthet ska minska både genom att kraftfullt agera inom EU och genom att tydliggöra, respektera EU-migranter mänskliga rättigheter och särskilt barnens rättigheter. Det vi inte tar upp här är det viktiga som Marie nämnde, att var och en kan alltid göra något. Det ställs också krav på politiskt ledarskap. Det ställs krav på ledarskap och agerande från kyrkans sida. Skälet till att vi började fundera över ett uttalande var att det var så viktigt nu. När vi säger nej till motionen, vilket jag tycker är riktigt, för det går inte att lägga en massa tid på en stor policy nu, utan det kanske mer är att skapa nätverk ute i stiftet och verkligen ett aktivt arbete. Det måste synas att vi tar den här frågan på allra största allvar. Det får inte som att vi lägger den åt sidan. Det här är en ny företeelse, vi är inte vana att se den på våra svenska gator och torg hur människor sitter och tigger. Det är fullkomligt ovärdigt och

vi måste som Svenska kyrkan vara en av de organisationer som verkligen går i bräsch för att garantera att de får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda.

Jag yrkar bifall till Kyrkolivsutskottets betänkande.

EVA-MARIA MUNCK:

Herr ordförande och vänner i kyrkomötet! Två gånger varje dag träffar jag en man från Rumänien som sitter i vid stationen i norra Stockholm där jag bor. Vi kan kalla honom för N. Han sitter där från tidigt på morgonen till sent på kvällen och vi kommunicerar genom ord på engelska, lite spanska, franska, teckenspråk och skriftligt. Vi har blivit vänner. Vi gick till kyrkan tillsammans för två månader sedan. Jag vet att han har varit där flera gånger sedan dess ofta i samband med vårt hantverksskafé där vi samlar in pengar till det projekt som Svenska kyrkans internationella arbete har i Rumänien. N har kommit till Sverige i flera perioder. Jag tror att det är hans tredje eller fjärde just nu. Han har ett ben och han sitter i rullstol och ser det som nödvändigt att vara i Sverige och tigga genom att på så sätt kunna försörja sin familj. För några månader sedan berättade han att han hade blivit rånad och misshandlad. Det var väldigt tydligt vad han sa. För några veckor sedan var han utan rullstol. Någon hade tagit den och han var helt förtvivlad. Hur gör man då på bästa sätt som medmänniska och församlingsmedlem? Jag ringde till en av våra fantastiska diakoner, Lisa, och hon visste av erfarenhet att om hon ringde som diakon från kyrkan till polisen och påminde om den anmälan som N redan hade gjort så skulle det kunna få följd. Att ringa från kyrkan kan ge effekt. När jag träffade N dagen efter hade han fått tillbaka sin rullstol och kanske var det därför att Lisa hade ringt till polisen. Under våren hade vi ett läger med EU-migranter i vårt församlingsområde i Sollentuna församling. Vi märkte att många i församlingen hade frågor om hur man möter människor på bästa sätt. Vi ordnade ett forum efter gudstjänsten där vi bjöd in stiftshandläggaren som har god kompetens i de här frågorna. Kommunen beslöt att avhysa det här lägret alldeles för snabbt enligt min mening, eftersom lägret inte störde någon och nu finns det bara någon annanstans i en stockholmsförort. Vad gör man som församling då? Ska man skriva till kommunen? Hur adresserar man det här i stiftet? Vi har en stiftshandläggare i Stockholms stift, men jag visar nu mitt 08-perspektiv, men jag vet inte hur det ser ut i resten av våra stift. Jag utgår ifrån att vi har nätverk med utbyte kring dessa frågor i församlingar och stift. Det är en fråga som handlar om människors värdighet och där vi behöver jobba långsiktigt och kortsiktigt samtidigt hela tiden, precis som vi gör i många frågor, precis som det är att vara kyrka. När vi nu avslutar kyrkomötet imorgon och tagit det här uttalandet så tar vi också med oss hem hur vi kan arbeta vidare i stift och församlingar.

KARL-GUNNAR SVENSSON:

Herr ordförande, ledamöter och biskopar! Jag ska ta upp ett icke-08-perspektiv. Vi hade kontraktskonvent i Varberg. Det har kommit tiggare till Varberg och därför behövde vi diskutera den här frågan. Hur gör man? Vi hade ett allmänt samtal om frågan och vi kom fram till att vi skulle nog behöva lite policyer eller i varje fall lite rekommendationer om hur ska vi jobba med det här. Hur ska vi se på det? Diakonerna sa till sist att det var ett jättebra samtal, men vad ska jag göra med den personen som sitter där? Någon sa att vi kanske får tänka så här, att tänk om det hade varit du som satt där. Hur hade du velat att de andra som gick förbi skulle göra för dig då? Det tyckte jag var en väldigt intressant tanke. Det jag är ute efter är att

församlingarna behöver råd och hjälp i de här frågorna för det är svårt att se människor sitta och tigga idag.

BERTIL MURRAY:

Herr ordförande! Två saker. Det första jag skulle vilja berätta är att Uppsala stift den 18 april 2015 kommer att ha sin världsdag, och fokus då är romernas och EU-migranternas utsatta situation. Vi är i planeringsskedet så vi tar tacksamt emot goda och konstruktiva erfarenheter och tankar. Det andra, det är ju bara så otroligt svårt och utmanande med mötet med tiggarna. Jag vill bara läsa från Jesus Syraks vishetsbok i bibeln, 4 kapitlet:

Mitt barn, beröva inte den fattige hans uppehälle. Låt honom inte vänta med bedjande blick. Såra inte den som svälter. Väck inte förbittring hos en man som lider brist. Upprör inte mer ett redan bittert hjärta. Låt inte den som tigger vänta på din gåva. Avvisa inte den som ber om hjälp i sin nöd. Vänd dig inte bort från den fattige. Vänd inte bort blicken från den som tigger.

BISKOP TUULIKKI KOIVUNEN BYLUND:

Herr ordförande och alla ni andra! På tal om lösryckta bibelcitater kommer jag att tänka på när jag läste det här. Jag tror att tiggeriet faktiskt inte ska argumenteras för med bibelcitater. Tiggeriet är något som är helt människoovärdigt. Jag tror att när vi plockar från vår ficka de här tre kronorna till den här muggen, så kränker vi vårt eget människovärde och den här tiggarens människovärde. Därför tror jag att det är väldigt viktigt att kyrkostyrelsen ska sätta sig ner och utarbeta policyer eller handlingsplaner eller något större än detta att man bara ger några kronor till en individ. Vi måste se det här problemet på ett större plan. Jag tror att det här uppropet som kyrkomötet ska ta imorgon är väldigt bra att vi något. Samtidigt vill jag stödja den här motionen för jag tror att det viktigt med policyer för att vi ska kunna gå ifrån det här ge några kronor och kränka vårt eget och mottagarens människovärde. Vi måste lyfta upp frågan på ett mer hanterligt plan. Tiggarna finns även i Härnösands stift även om det är mycket kallare där än här. I de församlingar där vi har några diakoner jobbar hårt med de här frågorna. Jag tror att de också behöver lite mer principiell handledning än att man bara kastar sig till ett hjälparbete som verkar rätt så hopplöst.

BERTIL MURRAY (REPLIK):

Jag sa att det här är en svår fråga. Jag tror inte att det är så många som tror att jag argumenterade med bibelord för tiggeriet däremot så vill jag stryka under det här svåra nämligen att inte vända bort sin blick. Det är nog den utmaningen som många av oss står inför hela tiden. Hur gör vi mötet med den fattige?

BISKOP TUULIKKI KOIVUNEN BYLUND (REPLIK):

Jag tog upp det därför att tiggeriet i bibeln finns som en naturlig del av det dåtida samhället, men att jag vill verkligen ta avstånd från att man skulle kunna använda det för att legalisera tiggeriet eller legitimera tiggeriet idag i Sverige. Det är väl allas mening att de inte ska behöva tigga, eller hur?

BERTIL MURRAY (REPLIK):

I detta att människor inte skulle behöva tigga, där är vi helt överens. Många av oss får den här känslan av vanmakt, därför att vi har varit så ovana vid situationen med tiggare. Den vanmaktskänslan möter vi nu igen så många av oss och så nära inpå. Vi

behöver tala mycket och reflektera omkring det här och vi kommer också att fortsätta under ett bra tag att stå inför den här utmaningen att här sitter människor och ber oss om pengar och vi vet inte vad vi ska göra. Vi vet inte vad som är klokt.

BISKOP TUULIKKI KOIVUNEN BYLUND (REPLIK):

Så bra att vi är så överens.

MICHAEL KAUPPI:

Herr ordförande, presidiet, åhörare och biskopar! Vi är nog alla härinne överens om att det skär i hjärtat när man ser en tiggare på stan. Det här fenomenet är sedan många år synligt på våra gator, även på mindre orter. Jag skulle vilja säga så här, att vara snäll är inte samma sak som att vara naiv. Kyrkan gör ofta ett hedervärt socialt arbete. Det kan många här vittna om. Även min hemförsamling S:t Johannes i Norrköping. Nu är frågan om hur vi ska förhålla oss till tiggeriet. Det finns många uppgifter och forskning som visar på att det till stor del är organiserat. Här har vi ett ansvar för vilka signaler ska vi skicka härifrån?

Jag yrkar på Kyrkolivsutskottets förslag att avslå motion 2014:62.

LENA KLEVENÅS (REPLIK):

Det finns ingen forskning som visar på att tiggeriet är organiserat. Däremot finns det forskning som säger att de som kommer hit och tigger ofta kommer i familjer och att de känner varandra. Inom den zigeniska kulturen är det en väldigt stark familjesammanhållning så de kommer ofta från samma by. Jag tycker att vi inte ska säga "att tigga", man bör säga "försörja sig genom att tigga". Man behöver inte tycka synd om dem. Den fria rörligheten i EU är en enorm möjlighet för de som kommer hit och försörjer sig genom att tigga. De höjer sina inkomster, de skickar hem mycket pengar, de försörjer sina barn hemma i sina hemländer. Hälsa på dem och ge dem en slant om ni kan och vill.

MICHAEL KAUPPI (REPLIK):

Vill vi ha tiggeriet här? Tycker vi att det är en bra affärsmetod?

LENA KLEVENÅS (REPLIK):

Det är absolut en helt rationell affärsmetod om man är utfattig och inte kan försörja sina barn och bor i EU, är EU-medborgare, har rätt att flytta, för den fria rörligheten gäller alla även fattiga så är det ju helt rationellt att komma till ett annat land och försörja sig genom att tigga. Precis lika rationellt som det var för Karl-Oskar och Kristina att utvandra till Nordamerika.

KENNETH NORDGREN:

Herr ordförande och bästa kyrkomöte! Det här ger mig ett nytt perspektiv på tillvaron under dessa dagar att stå här. Det kanske är just det som den här frågan handlar om att försöka inta ett nytt perspektiv. Vi tvingas till det på gator och då behöver vi också försöka inta andra människors perspektiv. Vad kan vi då göra som kyrka? Frågan idag gäller vad kyrkomötet kan göra. Jag ser fram emot att imorgon vara med om att diskutera och förhoppningsvis besluta om ett profilerat och balanserat uttalande. Idag handlar ju frågan om motionen. Jag tycker att Kyrkolivsutskottets argumentation och motiv egentligen talar för att det skulle blivit ett bifall

till motionen. Där landar jag också i att yrka på bifall till motion 2014:62. Det avgörande i det här vad vi som kyrka kan göra är ju inte vilken policy vi lyckas skriva eller inte. Det avgörande är ju vad som sker i våra församlingar i de enskilda mötena. Gud blir verklig när Gud bor i hjärta och finns i händer.

Mitt perspektiv i Umeå är just det som jag tar spjörn emot, för där har vi diskuterat vad vi som kyrka kan göra. Då har många frågor och diskussioner uppstått. Vad ska vi göra? Vad ska kommunen göra? Det är i sådana lokala församlingsdiskussioner som jag menar att det är viktigt att ha en policy där kyrkostyrelsen och kyrkan på nationell nivå visar på en riktning, det här bör vi göra, det här behöver vi göra. Vi diskuterade i det kyrkoråd som jag sitter i Umeå i förra veckan och tog ett principiellt beslut. I sådana nu samtida och kommande diskussioner, det är ju då vi ska kunna använda en policy. När skriver vi policyer? Det är väl när vi har viktiga positioneringsfrågor.

Jag yrkar bifall till motion 2014:62.

KRISTINA BACKE:

Herr ordförande och alla vänner i kyrkomötet! Policyer är säkert fina och viktiga och de behöver vi säkerligen skriva och ta ställning till. Vad vi först och främst behöver göra är att gå stick i stäv mot det kontantlösa samhället som vi drabbas av på olika ställen. Ni som bor i de större städerna är redan vana vid det här sedan många år. Jag bor i Svalöv och det börjar bli även hos oss ett kontantlöst samhälle. Även hos oss har det kommit tiggare vid våra affärer. Jag vill rekommendera att vi vänder oss till våra banker och växlar våra hundralappar och har med oss kontanterna i fickan när vi går förbi. Då känns det mycket bättre i hjärtat att kunna ge inte bara de tre kronorna som biskop Tuulikki talade om utan tio kronor och en tjuga. Då känns det att vi har gjort något, ett första steg mot en policy och en vidare hantering av någonting som vi inte vet någonting om. Det kan vara en fortsättning även för oss i en framtid. Låt oss känna att vi har hjärtat på rätt ställe och följer det budskap som ett kyrkomöte vill ge oss som kyrka och kristna i vårt land.

BO HANSON:

Jag vill citera Voltaire: Låt inte det bästa blir det godas fiende.

Detta att hjälpa tiggare eller hjälpa människor i nöd, vi kommer inte att hitta den bästa metoden men det betyder inte att vi ska vara passiva till dess. Det är inte därför att det finns någon ännu bättre metod som vi inte kommit på genast, utan när människor är i nöd då är det en brådskande fråga. Det finns brådskande frågor och då kan man inte vara passiv. Om någon håller på att drunkna i ån, funderar vi väl inte på vilket som är bästa sättet att ordna detta. Då duger det med en dålig metod. Så är det ju när vi är föräldrar. Vi kan inte vänta med att uppfostra våra barn till dess vi blir goda pedagoger. Det är brådskande och så är det med flyktingarna och tiggarna. Vi måste göra någonting nu. Jag tror ibland på misstänksamhetens hermeneutik, de som vill avslå sådana här yrkanden därför att det finns bättre metoder. Jag tvivlar på deras motiv, jag är så ful.

Jag yrkar bifall till motion 2014:62.

HELENA ELMQVIST:

Herr ordförande, ledamöter och biskopar! Jag vill bara göra en liten replik till Wanja Lundby-Wedins uttalande om att vi ska trycka på EU att de ska hjälpa romerna. Nu är det ju faktiskt så att EU har ju gett ett stort bidrag till Rumänien men det krävs en

medfinansiering och det vill de inte göra. Då sänkte de bidraget och sänkte ju även med det här att medfinansieringen inte var så stor. Då sägs det så här, att som politiker i Rumänien är det faktiskt så att om man stödjer romerna begår man politiskt självmord och därför tar de inte ansvar för sina egna medborgare.

LENA KLEVENÅS:

Till Helena vill jag säga angående det som du sa sist att Rumänien inte tar ansvar för sina egna medborgare, det är sant och det är där som problemet ligger. Jag vill säga några ord om mänskliga rättigheter. Det finns två konventioner sedan 1976. De flesta länder har anslutit sig till dem. Den ena handlar om medborgerliga politiska rättigheter, den andra handlar om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Vi har lite grand glömt bort den här sistnämnda om de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna därför att vi har haft en sådan fantastisk utveckling i Sverige tack vare arbetarrörelsen som har sett till att vi har fått ett juste skattesystem och ett välfärdssamhälle och genomfört en massa reformer. Det finns många länder som inte har gjort detta. Man kan ta sådana länder som Indien eller Pakistan med en jätterik befolkning med en skattesats på sex procent men med människor som ligger och svälter på gatorna. Man vänjer sig vid det som är normalt och i Sverige är det inte normalt att människor sitter och tigger. I andra länder betraktas vissa människor som skräp. Men människor har mänskliga rättigheter, alla människor överallt. Vi får väl se de här fattiga EU-migranterna som försörjer sig genom att tigga i Sverige som en påminnelse om fattigdom. Det är så här världen ser ut. Det vi ska göra nu är att respektera deras mänskliga rättigheter. Jag ser det som en lång process från slaveriet, medborgarrättsrörelsen, arbetarrörelsen och kvinnorörelsen. Det här är den sista resten av fattiga europeiska medborgare som är totalt berövade sina rättigheter. Vi har ingenting att skylla på, för vi har skrivit under den här konventionen. Vi har åtaganden på nationell, regional och kommunal nivå och inte minst har vi åtaganden som Svenska kyrkan.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 164.

Uttalande från kyrkomötet återfinns i § 206.